

PROJECT 3

3. Met dank aan de buren

Soms is het interessant om naar de buren te kijken en naar hoe zij hebben bijgebouwd en aangebouwd. Niet dat de buren in Landskouter (Oost-Vlaanderen) iets bijzonders of opzichtig hebben uitgericht. Maar wie Vlaamse authenticiteit zoekt, vindt die hier in de Bakkerstraat: een betonweg, bescheiden naoorlogse huizen die een beetje schuin staan ten opzichte van de weg, die elk in hun eigen stijl gebouwd en verbouwd zijn en daarom zo bij elkaar horen. Aan de overkant van de straat staat ook al eens een recentere villa, rijker en groter. Die valt uit de toon.

'Ik keek hier rond en zag meteen de catalogus van materiaal die we konden gebruiken', zegt Jan De Vylder, die de verbouwing samen met Trice Hofkens ontwierp. Vooral wat naast en achter de huizen staat, interesseert De Vylder: een serretje, een rij met sparren, een afsluiting met betonplaten, een hok achter een hok. 'Dit is het gefoeter in de marge waar wij met plezier aan meewerken', zegt De Vylder. 'Wij willen niets *truukeren*. De context besliste over wat we konden doen.'

Hugo Steyaert, een late vijftiger, kocht een typisch naoorlogs arbeidershuis, een raam en een deur breed en anderhalve verdieping hoog, de slaapkamers boven hebben al schuine wanden. Vorige bewoners hadden daarom een lintbebouwing toegevoegd, met keuken, toilet, berging, stalling, hok en open opslagplaatsen. De koterij had het huis afgesneden van de tuin, nochtans een brede tuin die liefst 320 meter lang is - een landschap tussen twee hagen.

Die koterij is gesloopt. De oude achtergevel van het huis is nu echt weer de achtergevel. In de oorspronkelijke, vrij toevallige raamopeningen is nieuw wit schrijnwerk gezet. Maar het huis blijft te klein, een uitbreiding was onontbeerlijk. De Vylder en Hofkens hebben die eropzijk aangebouwd.

Het bouwmaterial hebben ze bij de buren gevonden: betonplaten, het meest geliefde prefabmateriaal van de Vlaamse en Noord-Franse boerenbuiten. Boeren gebruiken betonplaten voor alles wat ze bouwen - mesthopen, bietenkuilen, de afsluiting van hun moestuin en siertuin, stallen, schuilhokken voor de dieren en voor hun tractors. Maar nooit voor hun huizen. Betonplaten zijn daar blijkbaar te 'gemeen' voor.

Het is niet om tegendraads of ironisch te doen dat De Vylder en Hofkens daarom hun uitbreiding met betonplaten hebben gebouwd. 'Er is wat met die platen', vindt Jan De Vylder. 'Overall in de buurt van dit huis maken ze de ruimte. Waarom zouden ze dat dan ook hier niet doen?' Op een zelfde manier als bij de buren, maar toch anders. Niet alleen de buitenmuren van de aanbouw zijn ermee bekleed, ook de vloer binnen en het terras buiten en het plafond. Alleen de muren blijven wit. Door de herhaling van het materiaal, binnen en buiten, boven en onder, beoogt De Vylder eenheid en rust. En er is nog een reden om betonplaten te kiezen: een plaat kost 7 euro.

De zijbouw functioneert als een extra woonkamer, een glazen gevel gunt een breed uitzicht op de tuin. Het industriële materiaal is geassembleerd met zo weinig mogelijk 'afwerking'. Tussen de platen zijn smalle voegen opengelaten, zodat het perspectieffeffect van de zwarte lijnen en grijze kaders kan spelen. Het gebouw staat er als een tekening. 'We moesten niet veel beslissen, over bijbouwen, over materiaal, die keuzes waren voor ons gemaakt. Maar met hoe je het in elkaar zet, met kleine details, kan je natuurlijk veel sturen', zegt de Vylder.

Ook de organisatie van het huis is met kleine ingrepen gewijzigd. Omdat op het platteland toch nooit iemand aan de voordeur aanbelt, hebben ze de voordeur vervangen door een vast raam. De voordeur zit nu opzij, ze komt een halve meter uit de gevel, zodat de bezoeker iets minder hard met de deur in huis valt. De vroegere gang is een washok en berging geworden. De beperkte oppervlakte in het huis kreeg ruimte.

De verbouwing is simpel, maar grafisch. Ze past in de omgeving en is toch buitenissig. De chaos van de oude achtergevel is niet bevochten. Daardoor maakt de verbouwing kans om niet snel te dateren. De Vylder, opgeleid bij Stéphane Beel, doet graag kleine verbouwingen, het kantoor werkt nu aan zeven projecten. Het zijn evenwichtsoefeningen. Intussen wonnen de architecten ook wedstrijden voor meer zichtbare opdrachten, zoals het Broodthaerskabinet in het Smak, kantoren en repetitieruimtes voor het Toneelhuis en productiestudio's voor Les Ballets C de la B en LOD aan de Bijloke in Gent. Maar dat zal hun architectuur niet gladder maken, zegt De Vylder. Laat de randen maar rafelig.